

Dr. Gruber László
plébános, teológiai tanár

Eucharisztikus Kongresszus

„Minden forrásom belőled fakad”: 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus

2021. szeptember 5-12. között zajlott Budapesten az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK), melynek fénypontja a Ferenc pápa által celebrált ünnepi zárómise volt a Hősök terén¹. Jelen tanulmányunkban, behatárolt keretek között, értekezni kívánunk a kongresszusok történetéről, jelentőségéről, üzenetéről, mindezt személyes vonatkozásokkal összekapcsolva.

Az eucharisztikus kongresszusok mibenléte és célja

A kongresszusi elnevezés a görög eredetű eucharisztia (ευχαριστία; ευ = jó, χαρις = kegyelem, kegyelmi adomány) szóra utal, mely eredetileg hálaadást jelent². Az eucharisztia szónak több jelentése is van. Tág értelemben jelenti a kenyérral és a borral végzett liturgikus *cselekményt*, ebből adódóan pedig - *pars por toto* alapon - a katolikus és ortodox szóhasználatban az egész *szentmisét*, illetve *liturgiát*, és ebben az értelemben használva kis kezdőbetűvel írjuk. Szoros értelemben az Eucharisztia - a katolikus és ortodox hitvallás szerint - jelenti a kenyér és a bor színe alatt valóságosan jelen lévő Jézus Krisztust; ebben az értelemben – mivel személyre utal – bevett szokás a nagy kezdőbetű

¹ A kongresszus eredetileg 2020. szeptember 13-20. között került volna megrendezésre, azonban a szervezők, a vatikáni illetékesekkel egyeztetve, a covid19 világjárvány miatt, 1 évvel későbbre halasztották. Így is számos kockázati tényező merült fel, de a körülmények szerencsés alakulása mégis lehetővé tette az esemény megtartását és zavartalan lebonyolítását.

² Az eucharisztia elnevezés („kezébe vette a kenyeret, *hálát adott...*”, gör. *euchariszeszasz*) bizonyára a benne levő *kharisz*, 'kegyelem, kegyelmi adomány' fogalom miatt lett általánosabb, mint más bibliai elnevezések, pl. a *kenyértörés* (*ApCsel 2,42*) és az *Úr vacsorája* (*1Kor 11,20*), hiszen az Egyház úgy élte meg az Utolsó Vacsora titkát, mint Jézus szeretetének ajándékát.

használata, s ilyen értelemben szinonimája az Oltáriszentség. Teljes értelemben az Eucharisztia Jézus áldozati teste és vére a kenyér és a bor színe alatt, ahogy ő ebben a jelképben az Utolsó Vacsorán keresztáldozatát elővételezte és mint örök emlékezetét az Egyházra hagyta. Ezt az emlékezetet az Egyház a legelső idők óta ünnepelte, s annak legrégebb írásos szövegét a *Lk 22,19*; *IKor 11,23*; *Mk 14,22* és *Mt 26,26* őrizte meg³.

Az eucharisztikus kongresszus az Eucharisztia megismerését, szeretetét és tiszteletét előmozdító összejövetel. A részvétel zárandoklat-jellegű. A megmozgatott terület szerint lehet nemzeti, regionális vagy nemzetközi. Szentmisék, szentségimádások, előadások, tanúságtételek és egyéb kulturális-zenei programok segítenek elmélyíteni a résztvevőkben az eucharisztikus lelkiületet. E kongresszusok célja tehát nem más, mint a hívők számára érthetőbbé tenni a szentmisét, vagyis a Krisztus által az utolsó vacsorán meghirdetett áldozatbemutatót és annak fontosságát, s ezzel egyidejűleg az Oltáriszentségben jelenlévő Jézus Krisztus misztériumát mind jobban megismerni és tiszteletét elmélyíteni⁴.

³ E szentírási szövegek „értelmezésénél meg kell jegyezni, hogy a görög *szóma*, 'test' szó arám megfelelője, a *beseerah* a személy, az *én* valóságát fejezi ki. Vagyis Jézus úgy beszél, mint Jahve szolgája (*Iz 53,4-12*), aki föláldozza magát. Vérével kapcsolatos az az új szövetség, melyet Isten a prófétákon keresztül megígért. A vér kiöntése is utalás az áldozatra. A kenyér és a bor fölött mondott szavak tehát Jézust úgy jelenítik meg, mint Jahve szolgáját, aki vállalja az erőszakos halált és ezáltal létrehozza az új szövetséget. - Az egyenes állítás: *a kenyér az én testem, a bor az én vérem* kizárja a jelképes értelmezést. Jézus szava csak akkor igaz, ha a kenyérben és a borban olyan természetfölötti változás megy végbe, hogy az valóban az ő áldozati testének és vérének mondható. Ebből következik Jézus valóságos jelenléte a kenyér és a bor színe alatt. Ugyanakkor a szavak értelme szerint mint áldozat van jelen, vagyis a megváltás misztériumával együtt. A rendelkezés, hogy ezt tegyék az ő emlékezetére, fölhatalmazza a tanítványokat, hogy megemlékező tetteknek olyan ereje és érvénye legyen, mint az övének volt, vagyis hogy a kenyeret és a bort hálaadás keretében az ő jelenlétének és megváltó művének kifejezőjévé tegyék. Maga a *megemlékezés* ószövetségi fogalom: a jelképben benne van az eredeti üdvtörténeti esemény. Ha Jézus azt parancsolja, hogy ezt tegyék az ő emlékezetére, abban nemcsak az utolsó vacsora formai elemei vannak benne, hanem maga a kegyelmi tartalom: az ő áldozati teste és vére. Ezért az Egyház liturgikus ténykedése nem sokszorozza meg Jézus személyét és megváltói művét, hanem megjeleníti, itt és most jelenvalóvá teszi. Vagyis az emlékezeti jelleg minden hálaadó ünnepet, minden misét tartalmi egységbe fog össze Jézus utolsó vacsorájával, illetve keresztáldozatával. Így az Egyházban megtartott hálaadó cselekmények bármennyire is távol vannak egymástól térben és időben, mégis egy valóságot fejeznek ki és egy történeti eseményt jelenítenek meg. Ezzel az Egyház egyetemességét, katolicitását tükrözik. Az Egyház mindig azt képviseli és közvetíti, amit Jézus mint megváltó adott az emberiségnek.”
<http://lexikon.katolikus.hu/E/Eucharisztia.html>

⁴ Az egyházi tanítóhivatal a történelem folyamán a következő kijelentéseket tette az eucharisziával kapcsolatban: valódi értelemben vett szentség, amelyet Krisztus rendelt (*DS 718, 1601, 1866*), jelen van benne Krisztus valóságos teste és vére (*DS 700, 782, 1651, 1658, 1866*), mindkét szín alatt, sőt minden részében jelen van egész Krisztus (*DS 1198, 1320, 1639, 1612, 2535, 3231*), Krisztus nemcsak a vétel pillanatában van jelen, hanem azon kívül is (*DS 1639, 1654*). A szentség anyaga a búzából készült kenyér és a szőlőből készült bor (*DS 1320*). A szentség akkor jön létre, amikor a fölszentelt pap az átváltoztatás szavait kimondja a misében, akkor a kenyér és a bor lényege átváltozik Krisztus testévé, illetve vérévé (*DS 700, 1320, 1642, 2535*), de a külső színek megmaradnak (*DS 1652*). A mise valóságos áldozat (*DS 793, 834, 1739, 1866, 2535*), amit Krisztus rendelt (*DS 1752, 1764*). Áldozat, mert megjeleníti Krisztus keresztáldozatát (*DS 1739*); az igazi főpap maga Krisztus, és egyben Ő az áldozat (*DS 802, 1743*), de a feláldozás vértelenül megy végbe (*DS 1743*), a mise nemcsak dicsőítő és hálaadó, hanem engesztelő áldozat is, élőkért és holtakért (*DS 1743, 1866, 2535*). Vö.
<http://lexikon.katolikus.hu/E/Eucharisztia.html>

Az eucharisztikus vilákkongresszusok története⁵

Az eucharisztikus vilákkongresszus, vagy más néven *nemzetközi eucharisztikus kongresszus* (ICE) a Római Katolikus Egyház rendszeresen megrendezett, világméretű eseménysorozata, melynek szervezője a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Bizottsága. A más-más helyszínen meghirdetett kongresszusnak előre meghirdetett címe van, melyre előadásokkal készülnek, illetve sok közös imát tartanak és szentségimádáson vesznek részt a hívők. Eleinte évente, kétévente, a második világháború óta leginkább négyévente rendezik meg.

Létrejöttük a 19. század végére tehető, amikor is a felvilágosodás, a francia forradalom, valamint a liberalizmus eszméi hatására meggyengült Eucharisztia-tisztelet új erőre kapott: a vallást elvető államtól, illetve a szekularizációtól idegenkedő papoknak és hívőknek egyre több társulatuk alakult a hitélet védelmére, imacsoportok, oltáregyletek jöttek létre Európa-szerte. Az eucharisztikus kongresszusok kezdeményezője Emilia Tamisier, egyszerű dél-franciaországi asszony volt, aki zárándoklatot szervezett az Eucharisztia jegyében 1874 júniusában Avignonba, majd egy hónappal később Arsba, Vianney Szent János áldozópap egykori szolgálati helyére. A következő évben Douaiba gyűltek össze Tamisier asszony felhívására, mely zárándoklaton ötvenezer hívő és öt püspök vett részt. E sikeren felbuzdulva a francia eucharisztikus mozgalom vezetői elhatározták, hogy a zárándoklatokat minden évben megtartják, s külön kongresszussal zárják le azokat. Így került sor 1875 szeptemberében az első nemzeti eucharisztikus kongresszusra Faverney-ben, ám a folytatást a Harmadik Köztársaság egyházellenes intézkedéseivel megakadályozta. A kedvezőtlen légkör miatt csak 1881-ben került sor újabb eucharisztikus kongresszus megtartására az észak-franciaországi Lille-ben, ez volt az első, határokon átívelő. A háromnapos ünnepség nagyjából úgy zajlott le, mint a későbbi kongresszusok: a szentmisékkal, szentségimádással és elmélkedéssel töltött napokat körmenet koronázta. A résztvevők javarésze Franciaországból, illetve a szomszédos országokból érkezett, de nem elhanyagolható a Közép-Európából, valamint Mexikóból és Chiléből érkezett zárándokok száma sem. A rendezők bíztak abban, hogy a kongresszusok sora nem fog megszakadni,

⁵ Vö. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus, in Magyar Katolikus Lexikon, <http://lexikon.katolikus.hu/N/Nemzetk%C3%B6zi%20Eucharisztikus%20Kongresszus.html>; Fejérdy András, *Az eucharisztikus kongresszusok szerepe egykor és ma*, https://tar.eucharisztikuskongresszus.com/Eucharisztikus_tudomanyos_konferencia_2018/Eloadasok_szoveg/Fejerdy.pdf

amint történt a Faverney-i után, ezért felállították az Állandó Nemzetközi Előkészítő Bizottságot, melynek első elnöke Lille ordináriusa, a cambray-i érsek lett.

Az első nemzetközi eucharisztikus kongresszusokat jobbra Franciaországban vagy francia nyelvterületen tartották. Igazi áttörésnek tekinthető az 1893-ban Jeruzsálemben rendezett 8. kongresszus, egyrészt, mivel az Oszmán Birodalomban rendezték, másrészt pedig azért, mert itt képviseltette magát először a pápa követével, Benoit-Marie Langenieux bíboros személyében. Az 1905-ös római világgongresszuson maga X. Piusz pápa, az Eucharisztia nagy tisztelője is részt vett, aki elhatározta, hogy ezután valamennyi világgongresszusra elküldi hivatalos követét. Fényes külsőségek között zajlott az 1912-es bécsi, szerényebb és inkább lelki megújulást hirdető az 1913-as máltai és 1914-es Lourdes-i, de az első világháború és az azt követő feszült nemzetközi helyzet miatt a következő kongresszust csak 1922-ben tartották meg Rómában. 1926-ban Chicagóban rendezték meg az eucharisztikus világgongresszust, amely igazi amerikai stílusú ünnepség volt a minden addigi méretet túlszárnyalni akarás igényével és az elmaradhatatlan show-val⁶. Azonban nemcsak a minden képzeletet felülmúló külsőségek miatt jelentős a Chicago-i kongresszus, hanem mert magyar küldöttség is részt vett rajta, mégpedig Csernoch János hercegprímás, esztergomi érsek vezetésével. 1928-ban Sydney, 1930-ban, Szent Ágoston halálának 1500 éves jubileumára emlékezve Karthágó, 1932-ben pedig a Szent Patrik partraszállásának 1500. évfordulóján Dublin adott otthont az eucharisztikus világgongresszusnak. Az 1934-es Buenos Airesben megrendezett 32. kongresszus jelentősége, hogy itt képviselte először a pápát kúriai bíboros, Eugenio Pacelli bíboros-államtitkár, a későbbi XII. Piusz pápa személyében. 1937-ben a Fülöp-szigeteki Manilában gyűltek össze az Eucharisztia tiszteletére, majd egy évvel később Budapesten. Az 50. találkozót 2012-ben ismét Dublinban tartották, az 51. kongresszust 2016-ban a Fülöp-szigeteki Cebuban, ahol Ferenc pápa bejelentette, hogy a következőnek a helyszíne Magyarország fővárosa, Budapest lesz.

Az 1938. évi budapesti eucharisztikus kongresszus és szentesi vonatkozásai

Annak ötlete, hogy hazánkban is rendezzenek eucharisztikus világgongresszust, már Csernoch János és kísérete Chicagó-ból való hazatérése után felvetődött. Mintegy próbaként 1928-ban nemzeti eucharisztikus kongresszust tartottak, kétszázezer hívő

⁶ A kongresszuson közel egymillióan járultak szentáldozáshoz, hatvanezer tagú kórus énekelt, a főünnepségeknek helyet adó stadionban pedig a Szent Péter-bazilika főoltárának hű másolatánál mondták a szentmisét.

részvételével, melynek sikerén felbuzdulva a püspöki kar a következő évben tárgyalni kezdett arról, hogy Magyarországon is tarthassanak eucharisztikus világkongresszust. Az 1929. március 13-án tartott püspökkari értekezleten az új esztergomi érsek, Serédi Jusztinián budapesti helyszínnel szorgalmazta mindezt, időpontul 1938-at, Szent István halálának 900. évfordulóját megjelölve. A kinevezését megelőzően sok éven át a Vatikánban tevékenykedő, széles nemzetközi kitekintéssel bíró, bencés szerzetesből lett érsek alkalmasnak látta a magyar katolicizmust arra, hogy az egész világ előtt megmutatkozzon egy ilyen volumenű rendezvény keretei között⁷.

Az 1938-ban Budapesten tartandó nemzetközi eucharisztikus kongresszus hírének bejelentését követően, érthető módon, lázas izgalommal kezdett készülni az ország katolikus lakossága. Minderről hűségesen tanúskodnak a plébániák *Historia Domusa*-i is, jól visszaadva a kor közhangulatát. Az akkortájt közel 40 ezer főt számláló dél-alföldi mezőváros, Szentes Szent Anna plébániája reánk maradt dokumentumának idevonatkozó részében – a plébános által az egyházközség krónikáisi feladatával megbízott - Vári Ferenc kórházlelkész így fogalmaz:

„Amidőn Horthy Miklós Magyarország kormányzója 1936. november havában Rómában járt, s a magyar katolikusok és a nemzet hódolatát tolmácsolta a Szentatya, XI. Piusz pápa öszentsége előtt, közölték vele, hogy a 34. Eucharisztikus Világkongresszus 1938. évben Magyarországon lesz. Ez a hír természetesen világgá röpülve Magyarországon is elterjedt, s kimondhatatlan örömet váltott ki nem csak a katolikus, de minden igaz magyar lelkéből is. Hogyisne?! Ezt a kicsi, trianoni béklyóba zárt Magyarországot tünteti ki a Szentatya, hogy a világviszonylatban is óriási jelentőséggel bíró Eucharisztikus Világkongresszus itt legyen, édes hazánk fővárosában. A hála, a szeretet szállt Róma felé, ahonnan e nemzet már annyi kitüntető segítséget kapott. Hadd lássa a világ, ez a nemzet jobb sorsra érdemesebb, hisz már ezelőtt 900 évvel szent királya volt, kit Európa összes királyai közül elsőnek avattak szentté. Végtelenül jól esett a Szentatya hatalmas erkölcsi segítsége!

Természetes, hogy a nagy kitüntetés óriási feladatot is jelentett országunkra, az egész magyar népre. Méltóképp előkészíteni, majd megrendezni a nagyszabásúnak és mégis

⁷ Vö. Klestenitz Tibor, *Lelki érték és politikai propaganda. Az Eucharisztikus Világkongresszusok megítélése a magyar katolikus közvéleményben, 1912-1938*, in Pannonhalmi Szemle 2020/2 35-44; vö. Mélyi József, *Szimbolikus térkapcsolás. Eucharisztikus Világkongresszus Budapesten, 1938-ban*, in Pannonhalmi Szemle 2020/2 45-52.

főnségesnek elképzelt ünnepeket. Gyönyörűen megszerveznek mindent - Budapesten hatalmas központ - Magyarország bíboros hercegprímásának Dr. Serédy Jusstiniának elnöklete és legfőbb irányítása mellett. Neki óriási része volt abban, hogy mégis magyar hazánk kapta meg a 34. Eucharisztikus Kongresszus megrendezését, épp a testvér Lengyelországgal szemben. Külföldi hatalmas összeköttetései biztosították a világ részvételét, amelyet a nagyszerűen megszervezett propaganda csak elmélyített.

Szentesen is már 1937 év őszén megkezdődött - a Budapesti központi bizottság irányítása szerint - a szervezkedés, toborzás a részvételre. Helyi bizottság alakul, melynek elnöke a plébános, ügyvezetője pedig Vári Ferenc kórházi lelkész - káplán. Tagok katolikus vezető férfiak és nők. Szentbeszédekkel, újság, röpcédulákkal, stb. sikerült nagyszerű közhangulatot teremteni, úgy hogy a toborzás elég szép eredményt hozott. Közel 2000 személy viselte a kongresszusi érmet - rendkívül sok gyónás, áldozás - az előkészítő „szentévben”. Igazán mondhatjuk, hogy az országosan is sikerült előkészítő mozgalom Szentesen is szép eredményt hozott. (...)

Dacára a közben „tornyosuló fellegeknek” - értve alatta a borzasztó esőzéseket, de a világpolitikai feszült és kirobbanni készülő helyzetet - mégis szépen indult és lepergett minden olyan eredménnyel, melyet a legnagyobb számítással sem lehetett volna remélni.

Szentesről is két csoportban mentek a „zarándokok” - megfelelő papi kísérettel. Az első zarándokvonaton főként gimnazisták, polgaristák, kongreganisták mentek kb. 300 fő, míg a második vonaton inkább felnőttek. Útközben ima, ének stb. tette igazán zarándoklattá az utat.

Nem lehet hivatásunk, hogy a Budapesten kapott benyomásokat, főképp az ott lezajlott ünnepi eseményeket leírjuk, hisz erre könyvek kellenének - és külön ki is adta a rendezőbizottság -, de annyi biztos, hogy minden fáradság, munka meg volt jutalmazva - százszorosan - s olyan főnséges és szép dolgokat láttunk, hallottunk, hogy azt soha el nem felejtjük. Az áldozócsütörtöki ifjúsági közös áldozás, este a főnséges hajókörmenet a Legszentebbel, a vasárnapi legátusi mise (kb. 500.000 fő), XI. Piusz Szentatya rádióbeszéde Rómából erre az alkalomra, és a délutáni szentséges körmenet olyan páratlan, főnséges események voltak, melyet a résztvevők nem csak elfelejteni nem fognak, de még az unokáinknak is emlegetni fognak. Érezte mindenki, hogy nem csak minden fáradság, áldozat meg volt sokszorosan jutalmazva, de ilyent még egyet nem ér meg senki közülünk. S azt is látta az ember, hogy az a munka, amit itthon a Kongresszus érdekében tettünk, bár talán csak kicsi téglá volt, de mégis hozzájárult a főnséges napok megrendezéséhez.

A második zárandokcsoport érkezésekor az első csoport tagjai, de még sokan mások is körmenetileg jöttek ki a vasútállomáshoz és együtt mentünk be a templomba, hogy igazi „*Te Deumot*” zengedezzünk, szíve-lelke tele volt mindenkinek; aki ott volt, annak hatása alatt volt, aki nem, hallva, olvasva a történeteket, úgy nekilelkessedett, hogy csak sajnálni tudta, hogy nem volt ott”⁸.

A teljes lelkesültség és a maradandó, felejthetetlen lelki élmény megtapasztalása mind kiolvashatók e szavakból, ahogyan az a szellemi-politikai légkör is, amely - érthetően - fokozta a budapesti rendezés fölötti örömet, ugyanakkor baljóslatú árnyként már ott lopakodott a háttérben, hogy hamarosan lesújtson Európára és a világ népeire.

Az 52. nemzetközi eucharisztikus kongresszus értékelése

Az 52. nemzetközi eucharisztikus kongresszusnak - 83 év elteltével ismét - Budapest adott helyet, „*Minden forrásom belőled fakad*” címmel⁹. Ami a grandiózus eseménysorozat számadatait illeti¹⁰: az eseményre több, mint 80 országból regisztráltak, így pl. Tanzániából, Togóból, Srí Lankáról és Vietnámból is. Korosztályok szerint a legtöbben a 16 és 25, valamint a 46 és 54 év közöttiek voltak jelen. Az ország több pontján volt szeretetvendégség, a fővárosin több mint hatszáz rászorulónak adtak enni. A kongresszus alkalmain, szentmiséin 76 kórus működött közre, a *Statio Orbis* pápai szentmisén 2100 tagú kórus énekelt. A közösségek szentségimádásán 40 közösség tagjaiból álló kórus végezte a zenei szolgálatot, a hívek 120 papnál gyónhattak. A Hungexpón tartott katekéziseken, tanúságtételeken, szentmiséken és előadásokon öt kontinens 40 országából több mint 60 előadó beszélt a nagyszámú közönség előtt. A családi napra és a KATTÁRS rendezvényére 20 ezer ember látogatott ki. A Kossuth téri szentmisét követő gyertyás eucharisztikus körmeneten 200 ezer körül volt a résztvevők száma. A kongresszust hirdető felmatricázott mozdony 642 ezer kilométert tett meg. A rendezvényre több mint 600 busszal érkeztek zárandokok. A Hősök terén 2000 négyzetméteres színpad épült fel, a kihelyezett kordon hossza elérte a 10 kilométert, a résztvevők 19 ezer széken foglalhattak helyet. Több mint 600 újságíró adott hírt

⁸ *Historia Domus* 1920-1942, Szentes Szent Anna Plébánia, 77-79.

⁹ A cím a II. Vatikáni Zsinat egyik alapkijelentésére utal, mely szerint az Eucharisztia az egyházi élet forrása és csúcsa: *fons et culmen*, vagyis minden belőle indul ki és minden benne éri el a teljességét; vö. *Lumen gentium* 11, *Sacrosanctum concilium* 10.

¹⁰ Vö. <https://www.magyarKurir.hu/hirek/sajtotajekoztaton-ertekelvek-az-eucharisztikus-kongresszust>

az eseményről a világ 250 országába. 50 szinkrontolmács működött közre, az önkéntesek mintegy 75 ezer órát dolgoztak, a szolgálatot teljesítők átlagéletkora 33 év volt¹¹.

A világesemény szimbolikus házigazdája és elsőszámú szervezője, *Erdő Péter* bíboros, prímás értékelésében megfogalmazta, hogy a kongresszus lebonyolításában, a sok résztvevő mellett, az Egyház tapasztalata is segítségükre volt, minthogy a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Bizottsága az előkészítés kezdetétől figyelemmel kísérte a szervezést. A bíboros szerint minden résztvevő megtapasztalhatta, hogy Isten jelen van és működik a világban, övé a világ és mi is az övéi vagyunk. Isten nem a szélvészben vagy a tűzben van jelen, hanem az „enyhe szellő susogásában” (vö. *IKir* 19,11–12). A világesemény előkészületi idejében sikeresen zajlott a plébániák megújulása, valamint kialakult a plébániák szentségimádási gyakorlata, amit érdemes megtartani a jövőben is. Emellett sok új zenei, liturgikus és képzőművészeti alkotás készült, amelyek tovább hirdetik a NEK üzenetét.

Lackfi János író, költő, a NEK 12 hírnökének egyike a rendezvényt értékelve azt emelte ki, hogy a programok a kereső embereket is megszólították. A világeseményen résztvevők az élménybeszámolóikat a <https://monddeliec2020.com/> weboldalra tölthetik fel, melyek a NEK YouTube-csatornáján tekinthetők meg, ily módon is őrizve, elevenen tartva és továbbadva bárki érdeklődő számára. Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus másik fontos gyümölcse a *Bízd rá magad!* weboldal, ahol minden életszakasz jellemző problémáira lehet találni megbízható szakmai segítséget nyújtó szervezetet, jó gyakorlatot a Magyar Katolikus Egyház ajánlásával.

Török Csaba teológus, az esztergomi bazilika plébánosa, püspökkari médiareferens, aki mint televíziós kommentátor a kongresszus mozzanatait folyamatosan a legközelebből és bizonyos értelemben legbelülről átélhette, személyes hangvételő tanúságtételében a grandiózus rendezvény talán leglényegét fogalmazza meg: „Úgy élték meg a résztvevők, a zarándokok, hogy kerek egésznek alkotnak a történések, erejük van, szépségük van. (...) S ez talán a legfontosabb megerősítés, mert ez azt jelenti, hogy nem a mi emberi történetünk volt ez, a kongresszus nem az általunk szervezett rendezvény volt, hanem az Istennek egy olyan ügye, amelyet megáldott. (...) Az Andrássy út is a szentségi körmenettel szakrális térré változott azon az estén. Az a megkapó ebben, hogy a városomnak, a civil életnek, a sétáimnak, a beszélgetéseimnek, a kávéházaimnak a tere egyszersmind szakrális tér is. Egy szép üzenet ez arról, hogy a szakralitás nem a szentnek a sövényel való elkerítésében és

¹¹ Sajátos érdekesség, hogy a kongresszus legidősebb résztvevője a 82 éves Lelovics Sarolta volt, akinek a szülei az 1938-as kongresszuson ismerkedtek meg egymással.

kiszakításában rejlik, hanem - éppen Jézus Krisztus megtestesülésének erejében - az Isten szentsége átjárja a világot. S mostantól az Andrassy úton, ha csak sétálok, leülök egy kávézóba, eszek valamit, és kinézek a járdára, az úttestre, eszembe fog jutni, hogy mi is sétáltunk itt, mi is imádkoztunk itt, mi is áldást kaptunk itt, tehát ez egy szent hely, miközben elképesztően profán hely. S nem kell az egyiket vagy a másikat kikapcsolni a tudatunkból, a kettő együttesen létezik, ez a városnak a titka. Az Andrassy út katolikus lett, a görög eredetű szó eredeti értelmében is: az egész, a teljes szerinti. Hívóként ez azt is jelenti nekem, hogy még otthonosabb lett számomra a város, ahol születtem, és a saját emlékeim, élményeim és emberi kötődéseim is megteltek egy olyan Isten-jelenléttel, ami akár a kongresszus nélkül is megtörtént volna, de bennem nem tudatosult volna”¹².

A kongresszus útnak indító üzenete

Mint minden vallási esemény, így a NEK is, maradandó útravalót kíván adni a résztvevőinek. Az időben igencsak behatárolt esemény szeretne mintegy 'kitágulni', de nem csupán nosztalgikus szép emlékként megmaradva, hanem az elkövetkezendő időkben, a résztvevőket belülről táplálva és formálva, őket valójában útnak indítani, hírnökökként, mások felé. Az esemény spirituális dimenziója tehát, egy sajátos belső dinamika szerint, mintegy testet kell, hogy öltjön életünkben, a mindennapjainkban, eucharisztikussá formálva a világunkat.

A közelmúltban befejeződött kongresszus útravaló üzenetét így fogalmazta meg az egyik szervező és résztvevő magyar püspök, *Marton Zsolt*, a váci egyházmegye főpásztora: „Az első és legfontosabb az, ha őszintén próbáljuk élni az evangéliumot, annak mindig meg lesz a gyümölcse. Ezt arra alapozom elsősorban, amit a szervezés kapcsán megtapasztaltam: a Szentlélek megsokszorozza a fáradozások gyümölcsét. (...) A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus felhívás arra, hogy váljunk hálaadó evangéliumi közösséggé. Igazi eucharisztikus közösséggé, ahol a lelki mélység a fontos. Az egység építése, az imádság, a szeretet gyakorlása. Ebből a kincsből, ebből az evangéliumi gazdagságból forduljunk mások felé: az elesettek, a más vallásúak, a nem hívők felé. A NEK-en ugyanakkor a jövő egyháza jelent meg előttem. Ha nem lett volna járvány, akkor talán még többen jönnek el a programokra és a szertartásokra. Ugyanakkor nem a látványelemeken volt a hangsúly. Akik jöttek, azok a hűségükkel, imájukkal voltak jelen, és ez mind ajándékká vált. A jövő egyháza

¹²<https://www.magyarurir.hu/hirek/az-andrassy-ut-katolikus-lett-torok-csaba-puspokkari-tevereferens-az-eucharisztikus-kongresszusrol>

is ilyen lesz: kisebb létszámú, de elkötelezettebb, mélyebb hitű egyház, amely a hitelességre jobban figyel. (...) Az evangéliumból éljenek! Az Egyház tanítása, a Szentírás az Eucharisztia épüljön be a mindennapjaikba és így próbáljanak valódi közösséget építeni. Ne a szertartások, külsőségek legyenek az elsődlegesek – persze azoknak is igényesnek, szépnek kell lenni -, hanem arra koncentráljanak, hogy az ő mindennapi életüknek az evangélium legyen a forrása. Térjenek meg újra, térjenek vissza a forráshoz! Nézzék meg, hogy kiből és miből tudnak élni. Döntsék el: Krisztus vagy a média nevelje-e inkább őket és a gyerekeiket. Az Eucharisztikus Kongresszus egyértelmű tétje, hogy hálaadó, evangéliumot élő közösséggé válunk-e, ugyanis csak akkor leszünk egyház. Ha csak díszlettervezők maradunk a látványos liturgiákhoz, akkor nem válunk igazi egyházzá. Az Eucharisztia az egység forrása is, ami a Szentlélek műve. Ha éljük az evangéliumot, az közösséggé formál bennünket, kisugárzik, tanúságot tesz és minden jó szándékú ember felé nyitott. Ha ebből élek, akkor tudok és merek kilépni majd én is”¹³.

„Minden forrásom belőled fakad” – visszhangzik szívünkben a kongresszus jelmondata: érezzük az Eucharisztia, a forrás erejét, közvetlenül megtapasztalhatjuk frissességét és tisztaságát; áradata később bizonyára szétterül, szelídül, de bízunk benne, hogy ereje nem törik meg, hanem még ellenállhatatlanabb lesz!

Dr. Gruber László plébános, teológiai tanár

Szentes, 2021. október 4. Assisi Szent Ferenc tranzitusán

¹³ <https://vaciegyhazmegye.hu/hirek/4535/A-JOVO-EGYHAZAT-LATTAM-A-NEK-EN.html>

Summary

The establishing of the Eucharistic Congress goes back to the 19th Century. Due to the French Revolution, Enlightenment and liberalism ideals in 1881, the weakening Eucharist respect was strengthening again thanks to the eager and devoted Priests as well as to the worldly faithful population. The Eucharistic Congress is a Communion in order to facilitate the Eucharist itself, its love and respect. The Holy Mass, Adorations, Lectures, Testimonies and other Cultural-musical programs are helping the participants in their Eucharistic Faith spirit. The first International Eucharistic Congress in the capital city of Hungary, Budapest, was held in 1938. This significant event still exists in living memories within the the Catholic Church. The Historia Domus' (Archives) of the Parishes, as for example the St. Anne Church still faithful demonstrates and witnesses the significant enthusiasm among the faithful of this important event. The Hungarian Catholic Church and all Participants were able to experience again the miraculous Spirit of the 52nd Eucharistic Congress in Budapest. One of the most important message of the Congress is: The sacredness is not meant to be circled with fences for the "Saint" but to spread the sacredness of God around the world thru the embodied strength of Jesus Christ. In this spirit, this place, where I was born, live and draw even more strength from the Eucharistic is going to be more cozy and cheerful in my efforts to build The Kingdom of God.

Lászlo Gruber, PhD Theol., Parispriest of Szentés (Hungary)